

Vaccinationer vid inflammatorisk reumatisk sjukdom och behandling med antireumatiska läkemedel

Vilka reumatiska sjukdomar är inflammatoriska och omfattas av dessa riktlinjer?

- ledgångsreumatism
- psoriasisartrit
- ankyloserande spondylit
- spondartrit
- SLE
- Sjögrens syndrom
- systemisk skleros
- myosit

Artros och fibromyalgi är inte inflammatoriska reumatiska sjukdomar och omfattas därför inte av dessa riktlinjer.

Vilka läkemedel räknas till antireumatiska läkemedel som kan påverka immunförsvaret?

- Methotrexate
- Arava/Leflunomide
- Salazopyrin
- TNF-hämmare:
 - o Benepali
 - o Cimzia
 - o Enbrel
 - o Inflectra
 - o Humira
 - o Remicade
 - o Remsima
 - o Simponi
- Orencia
- RoActemra
- Stelara
- Cosentyx
- Otezla
- Mabthera
- Olumiant
- Xeljanz
- långvarig behandling med Prednisolon (kortison)

Vilka olika typer av vaccin finns?

Det finns två typer av vaccin, levande försvagade vaccin och avdödade vaccin.

Vilka vacciner ska inte ges till patienter med reumatisk sjukdom?

Levande försvagade vacciner skall inte ges till patienter med reumatisk sjukdom som har pågående antireumatisk läkemedelsbehandling. Eftersom levande försvagade vaccin innehåller levande virus/bakterier kan dessa ge upphov till allvarliga infektioner hos personer som har pågående antireumatisk läkemedelsbehandling.

Därför skall vaccin mot följande infektionssjukdomar som regel inte ges:

- mässling/påssjuka/röda hund
- herpes zoster (bältros)
- vattkoppor
- gula febern
- oral tyfoid
- tuberkulos (BCG)

Det kan finnas undantagsfall men ordination bör i sådana fall göras av infektionsläkare och reumatolog.

Alla andra vacciner förutom ovan nämnda är avdödade och kan ges till patienter med antireumatisk behandling.

Behöver jag vaccinera mig mot influensa och pneumokocker?

Influensavaccin och **pneumokockvaccin** (lunginflammationsvaccin) rekommenderas starkt till alla med antireumatisk behandling, eftersom behandlingen ger en ökad risk att insjukna i infektioner och att infektionen också kan få ett svårare förlopp. Detta gäller särskilt vid samtidig hjärt/kärl- eller lungsjukdom. Influensavaccin ges årligen.

Behöver jag vaccinera mig mot TBE?

TBE-vaccin rekommenderas till alla som vistas i områden där TBE förekommer, vilket inkluderar hela Storstockholmsområdet.

Behöver jag vaccinera mig mot HPV (humant papilomvirus)?

HPV-vaccin rekommenderas till alla yngre kvinnor. Det ingår numera i det allmänna vaccinationsprogrammet.

Jag ska åka jorden runt. Vilka vacciner bör jag ta?

Kontrollera med vaccinationscentralen vilka vacciner som är aktuella i de länder du planerar besöka. Du kan ta vacciner som rekommenderas förutom levande försvagade vacciner, tex Gula febern. Rådgör med infektionsläkare om du är osäker. Observera att du kan få ett intyg från din reumatolog som intygar att du av medicinska orsaker inte ska vaccineras mot Gula febern om du ska resa till ett land som kräver vaccination mot Gula febern.

Ska jag göra uppehåll med läkemedelsbehandlingen när jag ska vaccineras?

I normalfallet kan vaccination med avdödat vaccin ges under pågående behandling med antireumatiska läkemedel. Det är en fördel att ge vaccinet när sjukdomen är stabil och under god kontroll av läkemedelsbehandlingen. I vissa studier har effekten efter vaccination rapporterats bli något sämre än utan pågående läkemedelsbehandling, men det är osäkert om detta påverkar skyddet mot infektion. Rekommendationen är därför att ge vaccin under pågående läkemedelsbehandling. Specialfall är Mabthera-behandling där om möjligt vaccin bör ges fyra veckor inför behandling.

Jag får återkommande behandling med Mabthera. När kan jag vaccineras?

Vaccination bör göras mellan behandlingarna, bäst är att ge vaccination 4 veckor före behandling.

Jag har tagit TNF-hämmare eller annan biologisk behandling under graviditet och amning, kan min bebis vaccineras enligt vanliga vaccinationsprogrammet?

Berätta för din BVC vilka läkemedel du har behandlats med under graviditet och/eller amning. Bebisen kan få vaccin mot difteri/stelkramp/polio som vanligt. Vaccin mot mässling/röda hund/påssjuka bör ges som vanligt enligt det allmänna vaccinationsprogrammet, dvs först vid 18 månaders ålder.

Rotavirusvaccin är ett levande försvagat vaccin som ges som droppar vid ca två månaders ålder. Det skall inte ges till spädbarn som exponerats för TNF-hämmare eller biologisk behandling under graviditet eller amning. Eventuell vaccination mot tuberkulos till barn med särskild risk, bör ges när eventuell kvarvarande TNF-hämmarbehandlingen är avslutad.